

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ...
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ... / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	3
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosa Isabel Rodríguez Rodríguez rosabel.rodriguez@uib.es	11:30	12:30	Dijous	10/09/2018	08/02/2019	B105/ Guillem Cifre
	14:00	15:00	Dijous	11/02/2019	10/07/2019	Vr. Estudiants/ Son Lledó

Contextualització

L'assignatura *Complement de l'Especialitat I* forma part del mòdul denominat "Complements per a la formació disciplinar", juntament amb altres assignatures "Català" i "Complement d'Especialitat II" de l'especialitat d'Orientació Educativa.

Es tracta d'una assignatura de caràcter obligatori.

Requisits

L'assignatura no té requisits essencials ni recomanables més enllà dels requisits generals d'accés al Màster.

Competències

Específiques

- * Conèixer de forma rigorosa i actualitzada la matèria o matèries que s'han d'impartir, la terminologia pròpia de les mateixes, en català i en castellà, i analitzar críticament la seva importància en el context socioambiental, econòmic i cultural. (CE12) .
- * Buscar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia) adaptarla i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat d'Orientacion educativa. (CE21) .

Guia docent

- * Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i la seva utilització com a suport a les activitats de ensenyament-aprenentatge. (CE30) .
- * Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social i cultural, l'entorn institucional en què treballa i davant la seva pròpia pràctica professional. (CE45) .

Genèriques

- * Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics entorn dels processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. (CG1) .
- * Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. (CG3) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts temàtics de l'assignatura *Complement de l'Especialitat* les treballaran des de la vessant teòrica i també pràctica, i és a través d'aquests continguts i de la metodologia de feina pertinent que es vol donar resposta a les competències esmentades abans.

Continguts temàtics

Tema 1. Estratègies d'aprenentatge

- * L'aprenentatge estratègic
- * Tècniques versus estratègies
- * Ensenyar a pensar millor
- * Ensenyar a aprendre millor

Tema 2. Els programes d'enriquiment cognitiu

- * La modificabilitat de la intel·ligència
- * Visió general: per què aplicar un programa per a la millora del pensament?
- * Principals programes: característiques, avantatges i limitacions

Tema 3. Les altes capacitats intel·lectuals

Precisions conceptuals al voltant de les altes capacitats

- * Necessitats personals, socials i educatives de l'alumnat amb talent i superdotació
- * El procés d'identificació de l'alumnat amb talent i superdotació
- * Elaboració dels informes psicopedagògics dels subjectes amb talent i superdotació
- * Intervenció psicoeducativa per a l'alumnat amb talent i superdotació

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques, seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a l'aplicació dels continguts adquirits a diverses situacions a partir d'una proposta d'activitat

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ...
Grup	Grup 1

vinculada a processos formatius, amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes. El professorat proposarà la realització d'activitats de treball en grup i/o individual.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura empra la plataforma de Aula Digital, que es dedica a l'ensenyament flexible i a distància, que incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant l'eina de teleeducació Moodle l'alumne/a tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb la professora, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, propostes de pràctiques de treball autònom, de caire individual o grupal.

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en power point, etc.).	14
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup gran (G)	Els alumnes, organitzats en petits grups, posaran en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques a partir de l'anàlisi i comentaris de documents escrits, activitats de reflexió que s'aniran presentant al llarg del curs. Es podrà proposar als grups de treball l'exposició de la seva proposta de treball, amb l'objecte de conèixer i enriquir-se dels diferents plantejaments o metodologies de feina.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectures complementàries	Lectures complementàries d'acord amb el temari de l'assignatura. Aquestes lectures són imprescindibles per tal de poder realitzar amb èxit els treballs individuals i en grup.	7
Estudi i treball autònom individual o en grup	Realització i lliurament de treball final	L'alumnat, en petit grup i d'acord amb les indicacions de la professora prepararà i presentarà un treball final.	30
Estudi i treball autònom individual o en grup	Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades	L'alumnat, en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina (recerca documental; estudi de casos; etc.) d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de l'assignatura.	20

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ...
Grup	Grup 1

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions sobre el procediment d'avaluació:

- * Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació de procediments d'avaluació. A la taula següent es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable R, no recuperable NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.
- * Per poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne/a assisteixi al 65% de les sessions de classes teòriques i pràctiques programades a més de que aprovi la proposta de feines que es realitzarà per part de la professora de l'assignatura.
- * Durant les sessions de classes pràctiques l'alumnat haurà de realitzar les activitats previstes per a cada tema i participar activa i correctament durant la seva realització.
- * A més hi haurà unes activitats obligatòries, totes elles amb una data límit de lliurament que s'especificarà en el calendari de l'aula virtual. Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats però avaluades positivament tindran una nota màxima d'aprobat (5,0).
- * A la finalització de l'assignatura l'alumnat realitzarà un treball final.

Normes generals:

- * El treball ha de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències,...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.
- * En totes les activitats d'avaluació del curs, no només es valorarà l'encert en les respostes, sinó també la qualitat de la presentació. La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament. Per tant, són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc., dels treballs lliurats i també de les proves d'examen. Es podrà penalitzar fins a un 15% de la qualificació final en funció de l'ús que s'hagi realitzat.
- * Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques pròpies del procés d'ensenyança-aprenentatge podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Realització i lliurament del treball final

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, en petit grup i d'acord amb les indicacions de la professora prepararà i presentarà un treball final.
Criteris d'avaluació	Aquests treballs han de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències, ortografia, claredat expositiva...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ...
Grup	Grup 1

Coherència amb els continguts treballats a classe.

Capacitat d'anàlisi i reflexió.

Els treballs d'assignatura eslliuraran una vegada finalitzades les sessions presencials, en el termini que s'acordi en el seu moment.

Percentatge de la qualificació final: 65%

Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina (recerca documental; estudi de casos; etc.) d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Per a la realització d'aquestes feines proposades s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria.

Aquestes feines es lliuraran segons les dates que es marquin en el calendari de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 35%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

En la preparació dels continguts de les diferents unitats temàtiques de l'assignatura es pot consultar el següent material:

Bibliografia bàsica

- Beltrán, J. (1993). *Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje*. Madrid: Síntesis.
- Calero, M.D. (coord.) (1995). *Modificación de la inteligencia. Sistemas de evaluación e intervención*. Madrid: Pirámide.
- Gardner, H. (2001). *La inteligencia reformulada. Las inteligencias múltiples en el siglo XXI*. Barcelona: Paidós.
- Reverter, R. i al. (2012). *Altas capacidades intelectuales: pautas de actuación, orientación, intervención y evaluación en el período escolar*. Barcelona: Graó.
- Rodríguez, R. (2014). ¿De qué hablamos cuando hablamos de creatividad? *CasBA. Superdotación y Altas Capacidades*, 5, 35-42.
- Sastre, S. (2008). Niños con altas capacidades y su funcionamiento cognitivo diferencial. *Revista de Neurología*, 46, 11-16.
- Yuste, C. (1997, 2n ed.). *Los programas de mejora de la inteligencia*. Madrid: CEPE.

Bibliografia complementària

TEMA 1 i 2

- Antunes, C. (2001). *La teoría de las inteligencias liberadoras. Estrategias para entrenar la capacidad mental y la creatividad*. Barcelona: Gedisa.
- Beltrán, J.; Pérez, L. i Prieto, M.D. (1992). *La inteligencia práctica en el aula*. Madrid: Edición Experimental.
- DeBono, E. (1986). *El pensamiento lateral*. Barcelona: Paidós.
- Doman, G. i Doman, J. (1994). *Cómo multiplicar la inteligencia de su bebé*. Madrid: EDAF.
- Feuerstein, R. i Hoffman, M.B. (1993). *Programa de enriquecimiento instrumental: apoyo didáctico de la forma abreviada*. Madrid: Bruño.

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10875 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 1: El Contingut ...
Grup	Grup 1

- Galindo, A. (2003). *Inteligencia emocional para jóvenes: programa práctico de entrenamiento emocional*. Editor: Pearson Educación, S.A.
- Goleman, H. (1996). *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós.
- Juan-Espinosa, M. de (1997). *Geografía de la inteligencia humana. Las aptitudes cognitivas*. Madrid: Pirámide.
- Lipman, M.; Sharp, A.M. i Oscanyan, F.S. (1992). *La filosofía en el aula*. Madrid: Ediciones de la Torre.
- Megía, M. (Ed.) (1993). *Proyecto de inteligencia "Harvard"* (6 vols.) Madrid: CEPE.
- Pozo, J.I. i al. (1994). *La solución de problemas*. Madrid: Santillana.
- Prieto, M.D. i Pérez, L. (1993). *Programas para la mejora de la inteligencia. Teoría, aplicación y evaluación*. Madrid: Síntesis.
- Wittrock, M.C. i Baker, E.L. (1998). *Tests y cognición. Investigación cognitiva y mejora de las pruebas psicológicas*. Barcelona: Paidós.
- Yuste, C. et al. (1994). *PROGRESINT: programas para la estimulación de las habilidades de la inteligencia*. Madrid: CEPE.

TEMA 3

- Barbero, F.J. i Pinto, L.F. (coords) (2009). *Altas capacidades intelectuales en educación primaria*. Granada: Asociación para la difusión del conocimiento educativo.
- De Valadez, Mª D. (2007). *Alumnos superdotados y talentosos*. México: Ed. Manual Moderno.
- Guirado, A. i Martínez, M. (2010). *Alumnado con altas capacidades*. Barcelona: Graó.
- M.E.C. (2004). *Creatividad y rendimiento escolar: como detectar y desarrollar las capacidades de los niños bien dotados*. Madrid: M.E.C.
- Merino, J.A. (2009). *Alumnos con altas capacidades, intelectuales en el ámbito educativo*. Granada: Impredisur.
- Montiel, A. (2008). *Superdotación intelectual, sobredotación y altas capacidades: tres sinónimos de una misma realidad*. Granada: Impredisur.
- Morilla, L. (2014). *Adaptaciones curriculares para el alumnado con altas capacidades desde la tutoría*. IC Editorial.
- Rodríguez, R.I. (2011). Alumnado con altas capacidades: intervención educativa. *Enginy, Revista del Col.legi Oficial de Psicòlegs a Balears*, 18, 117-126.
- Rodríguez, R. (2013). Todo empieza con una correcta identificación. *CasBA. Superdotación y Altas Capacidades*, 2, 35-47.
- Rodríguez, R.I. (dir) (2018). *Pioneras: Mujeres que abrieron nuevos caminos. Siempre hemos estado*. Palma: Ed. UIB.
- Saavedra, J.M. i Pinto, L.F. (coords.) (2010). *Altas capacidades intelectuales en la educación obligatoria*. Granada: Asociación para la difusión del conocimiento educativo.

Altres recursos

Altres materials o documents que es vagin generant o indicant al llarg del curs.

- * <http://www.altscapacidades-pacis.com> Pàgina del Programa d'atenció a les Altas Capacitats Intel·lectuals de la Universitat de les Illes Balears.
- * <http://www.echa.info/> European Council for High Ability.
- * <http://www.nagc.org/> National Association for Gifted Children.